

har han ikke ligefrem sagt: Ned med Forliget, men han har, som jeg allerede har antydnet, trods de store Forbedringer, der er indført for Artilleriets Vedkommende, udtalt sine store Betænkeligheder, for saa vidt angaar den organisatoriske Side.

Endelig er der den øverstkommanderende, General Ellis Wolff, som jo har afgivet sin Erklæring til de Konservative. Denne Erklæring er afgivet til de Konservative med det Formaal at blive benyttet i det konservative Repræsentantskabsmøde, hvor der skulde stemmes over, hvorvidt Militærforliget skulde accepteres af de Konservative eller ikke. Det vil let forstaaes, at naar den kommanderende General slutter en saadan Erklæring med at sige, at Forliget er acceptabelt og danner et Grundlag, paa hvilket der med Fortrøstning kan arbejdes i Fremtiden af Hærens Befalingsmandskab, kan man ikke forlange af naive konservative Mennesker, at de ikke skal tage Hensyn til en saadan Erklæring. Der blev selvfølgelig ogsaa stemt enstemmigt ved Haandsoprækning over hele Linien; det ved jo alle, det har staaet i Aviserne, der var kun en ganske enkelt paa det Repræsentantskabsmøde, der stemte imod.

Naar en kommanderende General afgiver en saadan Erklæring uden at have raadført sig med sine Vaabenfæller, uden Hensyn til, at Flertallet af disse ser saaledes paa Sagen, som jeg her har skildret, og samtidig er vidende om, at denne hans Erklæring er afgørende for, om denne Nyordning bliver til Lov, saa forekommer det mig, at det er hans simple moralske Pligt at offentliggøre denne Erklæring. Thi dersom en kommanderende General har moralsk Mod til i Strid med, hvad hans Vaabenfæller mener, at sige: Jeg tør tage Kommandoen for den danske Hær i Felten paa Grundlag af denne Ordning, saa maa han ogsaa have moralsk Mod til at offentliggøre den Erklæring, som han ved er Grundlaget for og Betingelsen for, at denne Ordning bliver til den Lov, paa Grundlag af hvilken han skal føre den danske Hær i Felten. Og dersom en kommanderende General ikke har det moralske Mod i Fredstid og ikke har saa megen klar Tankeevne, tror jeg ikke, den Officer er den rette Mand til at være kommanderende General i Felten. Det har jeg tilladt mig at sige til General Ellis Wolff personlig, jeg sagde det, inden det konservative Repræsentantskabsmøde fandt Sted. Og jeg føjede til, at jeg vilde gøre den kommanderende General ansvarlig for, at dette Lovforslag bliver

til Lov. Det har jeg sagt til ham selv personlig paa Tomandshaand, for jeg vil ikke hverken overfor mine Partifæller eller offentligt her i Salen sige noget, jeg ikke først havde sagt til Generalen selv. Jeg har sagt ham, at jeg vilde drage ham offentligt til Ansvar for det, der foregaar her, og jeg gør det herved.

Det var, hvad jeg har at sige om Militærforliget ud fra et militært Synspunkt, men der er selvfølgelig andre og vægtige Grunde, som taler mod at gøre dette Forlig til Lov, Grunde dels af udenrigspolitisk, dels af indenrigspolitisk Natur. Med Hensyn til de udenrigske — og i denne Forbindelse til Dels ogsaa de indenrigspolitiske — Grunde vil jeg blot henvise til, at det forekommer mig ikke, at den højtærede Forsvarsministers Udtalelser om, hvad Venstre var gaaet til Valg paa i September 1920 i Forsvarsspørgsmaalet, stemmer fuldstændig med de faktiske Forhold; men jeg gaar ud fra, at det skyldes en Hukommelsesfejl fra hans Side. Sagen er nemlig den, at i Venstres Valgmanifest — det har allerede været offentliggjort — staaer udtrykkelig, at en endelig Lovgivning om vort Forsvar først kan gennemføres, naar Forslag er udarbejdet af den dertil nedsatte Kommission, og naar den Forhandling er afsluttet, som i Henhold til Pagten om Folkenes Forbund kan finde Sted her mellem Danmarks Regering og Forbundsraadet. Indtil da vil man paa alle militære Budgetter søge indført saadanne Beparelser, som Sikringen af vor neutrale Stilling og den bestaaende Forsvarsordning maatte muliggøre. Det var Venstres Valgparole, og i Overensstemmelse hermed har alle Venstres Valgkandidater udtalt sig.

Den højtærede Statsminister udtalte, at Folkeforbundets Sag i allerdybeste Forstand er ogsaa vor, dets Fremtidshaab ogsaa vort, og uden dette Fremtidshaabs Opfyldelse vil ingen Betyggelse kunne tænkes for os. Det er det samme, som den højtærede Statsminister med en Forudseenhed, jeg beundrer — for det var virkelig forudseende —, i 1909 sagde, som jeg allerede har gjort opmærksom paa, at man maatte enten komme til en international Overenskomst, som vi alle ønsker, om en Reduktion af Militærvæsenet, eller ogsaa kom Eksplosionen. Den højtærede Indenrigsminister udtalte i Landstinget under Behandlingen af Spørgsmaalet om Tilslutning til Folkenes Forbund, at den endelige Afgørelse af, hvilket militært Apparat vi under Hensyn til Danmarks Sikkerhed under